

Visió del moment

La jornada electoral de diumenge es distingí per la seva calma. Els ciutadans de Barcelona, en general, no es prengueren gaire interès per la lluita que per a la possessió de dues actes s'havia entaulat. Sobre un cens d'uns 250.000 votants, només n'acudiren a les urnes 85.548.

Una part important deciuadans s'abstingué, doncs, de votar, perquè que triomfés un candidat o un altre, de fet no tenia una transcendència important, donat que no podia alterar la situació de les forces polítiques catalanes al Parlament de la República.

Les dretes, en canvi, es lluitaven a la batalla amb tot el delit. El to i la virulència de la campanya feta a favor del candidat més autènticament reaccionari, el senyor Pere Rahola Molinas, demostrava clarament que intentaven aixecar les masses conservadores barcelonines en un suprem esforç per donar la batalla a tot el que representa la llibertat, govern democràtic i ideals d'esquerra.

Foren aprofitats tots els arguments i foren inventades les falònies de cara a esportugir el ciutadà espanyol i fer-lo anar a votar com un de la candidatura del senyor Rahola. Diumenge, per acabar d'esportugir el burges, la Lliga féu córrer que ahir, dilluns, es declararia la vaga general revolucionària.

Com en les darreres eleccions del 28 de juny, que la Lliga es pensava arribar als 50.000 vots i es va adonar que fet i fet el terme mig dels que obtingué no passava dels 25.000, ara la Lliga es refiava que hi hagué temps enera, la crisi general en els negocis com a resultat de la reserva que mantenen els capitals i més llunyanament, de la crisi general que hi ha a tot arreu del món.

La campanya per cercar el prestigi dels nostres homes, menada des de "La Veu de Catalunya", des dels discursos dels propagandistes de la Lliga i en les converses particulars, tractant-nos de lladres, de pistolers, de malversadors (1) de la Hisenda municipal i d'altres coses per l'estil, també esperaven que havia de donar-los algun profit. La Lliga havia, doncs, de tenir una victòria esclatant que seria el començament del declivi de l'Esquerra.

El parlament de l'alcalde doctor Aguadé i Miró a l'Ateneu Enciclopèdic Popular

Tal com anotàvem diumenge passat, el dia anterior el Dr. Aguadé i Miró aprofitant una visita que féu a l'A. E. P., suggerí, per mitjà d'un interessantíssim parlament, precisà la tasca que, al seu entendre, d'ara endavant, haurien de realitzar els Ateneus populars.

Ací va el text taquígràfic del seu discurs: Bons amics: En lloc de desplaurem que el nombre de gent i de consocis sigui més reduït del que creieu que devia i podia ésser, us dic, President i amics, que em plau, perquè he vingut a fer una visita, és a dir, a conversar sense cap mena d'intenció de fer cap grandiloqüent discurs; a renovar la conversa que havia sostingut tantes vegades amb vosaltres quan m'honoràreu per quatre anys amb la presidència d'aquesta casa.

EL PLET OBRER NO SOLS ES UN PLET DE JUSTICIA, SINO UN PLET DE CULTURA

Quan vaig venir aquí vaig gaudir, no d'una formació, sinó d'un afiançament, el que presentia i creia m'era confirmat per la vida social d'aquesta casa.

Quan vaig venir aquí amb els primers grans desigs de justícia per l'obrer, vaig rebre l'ensenyament de què el plet obrer no és solament un plet de justícia, sinó un plet de cultura; que vosaltres no solament porteu en les vostres venes i en el vostre pensament, amb un gran anhel de justícia que és el ver sentir de la qüestió social, a benefici d'una equitativa organització del món, sinó una nova emoció de cultura, més profunda potest que la mateixa justícia, l'emoció de situar-se, dinàmicament, més enllà del que pugui tenir-se per realitat passatgera d'aparent civilització.

La justícia podria ésser malentesa, confosa amb la misericòrdia, i vosaltres ennobilit el sentit moral, porteu una missió que és la de fer, la de crear una nació, que s'avingui amb l'evolució en creixença de l'època moderna. Així ho afirmàreu vosaltres en veure el daler per instruir l'obrer, i en palesar que aquest daler, en passar per dintre vostre, es transformava en una cosa nova. I així que vaig aprendre aquí, m'ha acompanyat en totes les meves actuacions.

és natural perquè altrament el cos electoral en general sap perfectament que la Lliga és un partit d'ideari monàrquic avui i tot dintre de la República.

El senyor Rahola digué per ràdio que estava disposat a defensar l'Estatut al Parlament i que actuaria com a bon català. Ho creiem, com creiem que com a representant de les forces reaccionàries barcelonines, hi parlà en nom d'elles en defensa de la reacció i per tant en contra de la República.

Es interessant observar que mentre a Barcelona 30.397 ciutadans votaven el senyor Rahola, perquè votava a representar la política esquerrana i votar contra el Govern de la República, contra la Generalitat i contra l'Esquerra Republicana de Catalunya, a Madrid 28.518 ciutadans votaven el fill de Primo de Rivera també, perquè votava a representar la política de la forma de Govern que el poble s'ha donat.

Les xifres aproximadament coincideixen. A Barcelona com a Madrid hi ha com una trentena de milers de ciutadans que enyoren el rei Alfons, no pas perquè creguin que el país—que tant se'ls en dona—hagués d'anar millor si tornés, sinó perquè amb el rei Alfons ells eren ciutadans de primera que gaudien de tota mena de privilegis i podien escórrer les butxaques dels altres ciutadans de tercera i de quarta, sense que aquests tinguessin ni el dret de badar boca.

Però és inútil que s'esforcin a intentar remoure la consciència ciutadana. Aquesta veilla alerta, i l'hegemonia de les forces reaccionàries en el panorama polític espanyol és físicament impossible. I si aquest impossible fos destruït, representaria en temps no llunyà l'ur destrucció total. La Dictadura en règim de Monarquia havia d'ésser infal·liblement la República. Una Dictadura en règim republicà, seria infal·liblement la revolució social.

JAUME AIGUADE MIRO

per a crear una nova modalitat que potser encara no concebim prou bé; de fruits d'avenir, que seran millors que tots els que hem tastat fins ara.

ALLO QUE LA CIUTAT ESPERA D'ESQUERRA REPUBLICANA

Avui, és clar, us interessa per la meva condició de President del Consistori, d'Alcalde de la ciutat,

“Les qüestions Socials i l'Estatut de Catalunya” Conferència del diputat a Corts Josep Tarradellas a l'“Avenç Obrer Català” de Sant Andreu

A més a més del conferenciant, que fou presentat pel diputat a Corts Dencàs, hagueren de parlar, a requeriment del públic, el diputat a Corts, cap de la minoria catalana al Parlament, senyor Lluís Companys i el finent d'alcalde, cap de la minoria d'Esquerra a l'Ajuntament, senyor Casanoves, que, amb el regidor senyor Mariés, presidien l'acte. També s'hi adherí, amb un bell parlament, l'alcalde de Barcelona doctor Aguadé i hi assistí el finent d'alcalde senyor Ventós

L'acte L'Espectació que havia desvetllat l'anunci de la conferència del nostre bon amic, el diputat a Corts, Josep Tarradellas sobre “Les qüestions socials i l'Estatut de Catalunya”, congregà, dissabte a la nit, un públic nombrosíssim al bell local que, a la popular barriada de Sant Andreu, posseïx l'“Avenç Obrer Català”. Molt abans de l'hora anunciada, era ja impossible trobar un seient vacant a l'espaïosa sala, materialment atapeïda d'una multitud d'alcaldes d'escòria.

De tots els parlamentaris catalans, Tarradellas és, potser—degut a la tasca que li imposa l'acompliment del seu càrrec de secretari del senyor Macià— el que pot prodigar-se menys en articles periodíctics o actes públics. La seva labor efficientíssima i persistent és desenvolupada, sobretot, en l'àrea interna del partit i en la de la minoria catalana al Parlament de la República, i no pot tenir, per raó de la seva mateixa naturalesa, aquell esclat espectacular que trasllueix en públic, que arriba a les multituds. El poble, però, amb el seu instint infal·lible, a través de les escasses manifestacions que Tarradellas ha fet en intervius i de les notícies sumàries que publica la premsa relatives a la seva activitat i les seves gestions, s'ha adonat perfectament de l'importància de la tasca confiada al nostre amic, de la ponderació i la fermesa que posa en el seu acompliment, i de l'ambient general de simpatia amb què és subatllada sempre la seva actuació.

PARLAMENT DEL SR. DENCÀS El Jove Diputat a Corts, que ha pres una part tant activa en les

clons posteriors. I he vist que el plet obrer, per a ésser atès com de justícia, exigeix mobilització de cultura, de nova civilització, d'energia que entra dintre del món

saber quin és el pensament que l'in forma en qüestions de cultura, i quina és l'actuació que en aquestes qüestions porta la nostra majoria, l'Esquerra Republicana de Catalunya. Però jo, no solament vull dir-vos el nostre pensament, sinó el que espera la Ciutat de vosaltres, socis de l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Avui, el concepte de les organitzacions públiques es va transformant; avui, la missió de l'Estat és la missió dels municipis. No és una missió administrativa, és una missió espiritual per crear una nova mentalitat en els homes i per a induir la mentalitat del poble cap a fins més superiors; per a injectar en la democràcia aquesta emoció que és el seu més alt valor i la seva més gran defensa, per a què la democràcia visqui en el poble, en el poble de tots els estaments, però sobretot en el poble baix; cal recolzar-les en la causa pública.

Ha calgut que els organismes públics s'haguessin d'interessar perquè aquest poble tingui la capacitat per a assolir les més altes missions; i que pot fer l'Estat, i que pot fer la democràcia la que ha fet assolir al poble aquest nivell superior. A l'Ajuntament de Barcelona, ja fa anys, que es porta a cap aquesta obra. En aquesta casa hi ha hagut la formal; de fa anys que realitza una missió cultural, de veritable educació renovadora.

D'aquesta casa sortiren els homes que es delen Layret i Zulueta. Segueix a la pàgina 2

va realitzant el seu programa de depuració i de garanties socials. El parlament del senyor Dencàs fou coronat amb una ovació que, sense estroncar-se, reupregué novament en anunciar que anava a parlar Josep Tarradellas.

Parla Josep Tarradellas L'ESMENA LARGO CABALLERO Fet el silenci, el nostre amic s'adreçà al públic amb paraula asossegada i segura, amb els següents mots: “Tot l'interès polític d'aquests darrers dies s'ha concentrat en la famosa sessió de les setze hores, i d'aquesta sessió, més concretament, en la discussió de l'esmena presentada pel senyor Largo Caballero. Tothom s'adonà de la importància cabdal que per a Catalunya tenia l'aprovació o el refus d'aquesta esmena al dictamen que havia estat presentat el dia abans a la Cambra i l'actitud decidida de la minoria catalana, absolutament unànime pel que fa a aquest punt, fou aprovada absolutament per tot el poble català. Quin és, concretament, l'abst d'aquesta esmena? Perquè la minoria catalana adopta, enfront d'ella, una actitud tan irrecusable? És el que jo voldria explicar-vos aquesta nit. I no perquè em cregui amb la suficient competència per fer-ho, sinó perquè heu intervingut directament amb els meus companys de minoria en molts fets, i heu estat testimoni presencial i part molt interessada en tots els que s'han desenvolupat en la darrera etapa parlamentària, crec que pot ésser interessant per a vosaltres escoltar-ne una narració directa, situant-la, prèviament, dintre una lleugera perspectiva històrica, única manera de valorar amb justícia la importància extraordinària de l'esmentat debat.

Perquè, el primer que cal dir, és que allà s'hi va debatre un vell problema, que no pel fet que ara es planteja novament en el nostre

tència de l'obra de sanejament iniciada al Municipi, de l'obra de catalanitat realitzada al Parlament i advertit el públic que es malifí de les campanyes de les dretes, que deixaren al Municipi uns deutes fabulosos i no aconseguiren mai res de positiu per a Catalunya al Congrés. Adduï arguments que proven la veracitat de les seves afirmacions, i amb paràgrafs brillants que destacà amb la seva fogosa oratòria exhortà els oients a mantenir la seva confiança en l'Esquerra Republicana de Catalunya que

Segueix a la pàgina 2

La jornada d'ahir

A CADIQ HI HA VAGA GENERAL. TIROTEIG ENTRE ELS SINDICALISTES I LA FORÇA PUBLICA

Madrid, 5. — El ministre de la Governació manifestà als periodistes la següent notícia greu: A Cadiç hi ha vaga general, amb el consegüent gatzara. Els sindicalistes s'han apoderat dels terrats i tirotegen la força pública. Ha resultat ferit d'una bala un tinent d'infanteria que estava de servei i que anava acompanyat pel coronel laurejat Varela. Com vostès comprendran, he parlat amb el governador i li he dit que això té d'acabar-se amb rapidesa, per al qual deu prendre, amb les forces de què disposa, i més de la Guàrdia civil que li han estat enviades, els trossos collindants als en què es troven els revolucionaris, per a dominar la situació.

Se li preguntà quin origen tenia la vaga i contestà: —Res: augment de salaris, rebalta de lloguers... pretextos, com vostès comprendran.

A continuació el senyor Maura entregà als informadors les llistes oficials de les eleccions en províncies que es celebraren ahir i després comentà amb els informadors les possibles incidències que hagin de sorgir en la setmana parlamentària que comença demà.

Les dades oficials de les eleccions a províncies són les següents: Almeria: Joan Company Giménez, federal, 14.859 vots; Enric Santjaqui Libels, socialista, 10.559. Falten 4 seccions. Es lluita per un lloc.

Badajoz, un lloc, Margarida Nelson, socialista, 4.232; Pòsep Maria Pedregal, republicà, 13.208. Falten 85 seccions.

Balears: un lloc, Francesc Carreiras, Acció Republicana, 18.588; Pou, 15.547. Falen 12 pobles, quin resultat no alterarà l'elecció.

Barcelona: capital, dos llocs, Pere

Esquerra Republicana de Catalunya Federació de Barcelona

AVUI, A LES DEU DE LA NIT, TINDRA LLOC AL CARRER HOSPITAL, 110, EL PLE DE LA FEDERACIÓ DE LA CIUTAT.

ES PREGA A TOTS ELS DELEGATS LA MES FUNTUAL ASSISTÈNCIA. No hi ha dades de les províncies de Granada i Guadalajara. Osea, dos llocs: Casimir Lana, radical socialista, 6.413; Tomàs Feiró, radical, 5.863; Joan Valldívia, socialista, 1.169. Falten 260 seccions. Jaen, dos llocs: Josep Piqueres, socialista, 28.016; Domènec de la Torre, socialista, 21.344; Nicolau Alcalá, agrari, 15.982; Salvador Díaz, progressista, 8.304; Pere Llòpis, Aliança Republicana, 7.843; Josep Acuña, independent, 3.027; Josep Buljejos, comunista, 2.066. Falten 20 seccions.

Tenerife, dos llocs: Ramon Gil Roldan, radical, 17.652; Antoni Barroso, socialista, 4.161. Falten 10 seccions.

Sevilla, un lloc: Josep A. Balbontin, radical socialista, 10.481; Josep Huesca, agrari, 9.968; Antoni Montaner, radical, 7.196; Josep Buljejos, comunista, 3.466; Mario Martín Pedrosa, socialista, 2.468; Ricardo Majo, Acció Republicana, 1.46; Manuel Barba, republicà, 43.

València, capital, un lloc: Josep Rubio, radical socialista, 28.800; Joaquim García Ribas, autonomista, 14.650.

València (província), dos llocs: Hèctor Altaiba, autonomista, 22.757; Josep Cano Coloma, radical socialista, 16.478; Lluís García Guijarro, dreta regional, 18.024; Antoni García Pons, socialista, 12.401; Marian Gómez, progressista, 8.533.

Valladolid, un lloc, Josep Garrote, socialista, 11.710; Eustaqui Sans, radical, 8.489. Falten 200 seccions. De Biscaia, província, no hi han notícies, però el governador dona com a segur el triomf de Manuel Robles, de la Dreta Regional. Saragossa, capital, un lloc: Sebastián Benzo, radical, 11.341; Ramon Serrano Sunyer, Acció Nacional, 6.879; Francesc Morino, radical socialista, 3.983; Julià Giménez, independent, 140; Josep Maria Adame, comunista, 329; Ferran Aragón, comunista, 93.

Saragossa, província, altre lloc: Basili Paraiso, radical, 11.479; Bernard Alagran, socialista, 9.469; Josep Maria González, radical socialista, 5.874. Falten 177 seccions.

En l'Ajuntament de Madrid es facilitaren avui les dades definitives de la votació verificada ahir a la capital per a l'elecció d'un diputat. El cens el formen 197.143 votants, i ha obtingut el senyor Cosío, 59.407; Primo de Rivera (Josep Antoni), 28.651 i Buljejos, 6.056.

LES ELECCIONS PARCIALES D'ABANS D'AHIR El senyor Pere Rahola, diputat

La característica principal de les eleccions del diumenge fou la desanimació. Hom solament observà interès en els centres polítics afectats per la lluita. A la Lliga, a Acció Catalana, a l'E.C.O., a la Unió Socialista, a l'Extrema Esquerra Federal i a les oficines del Partit Radical, entraven i sortien els partidaris i els reparadors de candidatures amb la mica de febre que ha restat encara després de tantes lluites electorals. El desinterès de la jornada fou motivat també per la previsió del resultat. Aquest no sorprendé a ningú. Donats els factors que intervingueren en la lluita, les coses no podien anar altrament. Si el resultat era previst, també ho eren els entusiasmes dels guanyadors. Veteix els resultats de l'elecció: Districte I, Rahola, 3.693; Esteve, 1.700; Giró, 2321; Maurin, 598; Escrig, 475; Barjau, 377; Sanjuan, 377; Casanellas, 171.

Segon: Rahola, 1.767; Esteve, 1.265; Giró, 1.350; Maurin, 801; Escrig, 709; Barjau, 498; Sanjuan, 575; Casanellas, 138.

Tercer: Rahola, 2.409; Esteve, 896; Giró, 305; Maurin, 201; Escrig, 264; Barjau, 205; Sanjuan, 61; Casanellas, 85.

Quart: Rahola, 6.279; Esteve, 2.428; Giró, 1.355; Maurin, 1.110; Escrig, 500; Barjau, 385; Sanjuan, 194; Casanellas, 99.

El resultat total és: Rahola, 30.397; Esteve, 15.572; Giró, 13.582; Maurin, 8.326; Escrig, 6.927; Barjau, 6.099; Sanjuan, 3.384; Casanellas, 1.284. Queda, per tant, elegit per al lloc de majoria, don Pere Rahola. Com que el nombre de votants fou de 85.543, i per a obtenir el 20 per 100 del total de sufragis emesos es precisen 17.109 vots, al candidat del “Partit Catalanista Republicà”, don Martí Esteve, li falten 1.532 vots per a poder ésser elegit per la minoria.

—Han tingut els mateixos vots de tres mesos enera i estan que no hi veuen de contents. —Qui no s'acostola és perquè no vol.

